Pravidla pro hodnocení a klasifikaci žáků v jednotlivých vzdělávacích oborech

Právní vymezení:
Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním…vzdělávání (školský zákon)
Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání

Úvod
„Základním úkolem hodnocení ve škole je komunikace o tom, co dítě zná."

V popředí zájmu stojí žák, učitel, rodiče. Jejich společným cílem je podpora a zlepšení žákova učení.

Co, kdy, jak a proč v žákově práci hodnotit?
Platí zásada, že za kvalitní považujeme takové hodnocení, které konkrétně vysvětlí, jak vést žáka ke zlepšení průběhu učení a jeho výsledků.
Hodnocení informuje učitele, žáka, rodiče. Informace musí být konkrétní, včasné, kvalitní.
Hodnocení:

- působí na motivaci žáka k učení
- má srozumitelný jazyk
- bere v úvahu individualitu žáka
- je průběžné
- směřuje na silné stránky žákovy práce
- má svá kritéria
- vtahuje rodiče

Funkce hodnocení:

- žák prostřednictvím hodnocení získává maximum informací o tom, jak splnil kritéria, jak zvládl učivo
- žák si opraví chyby, změní své chování, ponaučí se
- žák bude díky hodnocení motivován pro další práci a bude hledat cesty k nápravě
- žák se uči rozomět sám sobě

Sebehodnocením se žák učí rozpoznávat ty složky vlastní práce, které dokazují, že dosáhl vytčeného cíle. Najde ty, které musí zlepšit. Plánuje si další práci.

Hodnocení a klasifikace ve vzdělávacích oborech

Cíl hodnocení

Hodnocení se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů, a k utváření klíčovách kompetencí žáka a ke konkrétním činnostem prováděných v jednotlivých oborech.

Kritéria pro hodnocení

Kritérium popisuje očekávaný výkon a přesně popisuje kvalitu žákovy činnosti. Kritériem učitel vyjadřuje, čím by se měl žákův výkon vyznačovat. Ke každému kritériu určujeme indikátor, který vystihuje míru naplnění kritérií, tedy různou hodnotu.

Sady kritérií informují žáka co je předmětem hodnocení, jaké jsou požadavky ne jejich práci.

Indikátor = hladina zvládání

indikátor pro kvalitu 1.....nejlepší výkon

indikátor pro kvalitu 2.....horší výkon

indikátor pro kvalitu 3.....velmi špatný výkon

Kritéria pro hodnocení obecně platná pro všechny vzdělávací obory

- dovednost vyhledávat a třídit informace, pracovat s učebnicí, atlasem, internetem
- schopnost uvádět do souvislostí fakta
- přesnost a výstižnost vyjadřování
- schopnost pracovat v týmu
- dovednost hodnotit výsledky své práce
- přispívat k diskusi ve skupině
- schopnost plnit si povinnosti
- vyvíjet aktivitu, samostanost a zájem o učení
- schopnost respektovat názor druhých
- tvořivý přístup k řešení problémů
- stupeň osvojení učiva a pochopení učiva
- úroveň myšlení
- zájem o znalosti ze společenského života
- kvalita domácí přípravy
- jazykový projev

Oblast morálně – volní

- vztah k budoucímu povolání
- odpovědnost, důkladnost, spolehlivost
- schopnost sebeovládání
- chování vůči spolužákům

- chování vůči nadřízeným
- ochota a obětavost
- živost citových projevů
- způsoby komunikace
- odolnost vůči zátěži
- dodržování norem

Oblast pracovní

- kvalita a odbornost vykonané práce
- úroveň a schopnost kooperace
- používání teoretických znalostí v praxi
- zručnost manuálních úkonů
- schopnost nápravy chyb
- pracovní tempo
- dodržování bezpečnostních pravidel
- organizační schopnosti
- hospodárnost
- chování v mimiřádných situacích

Nástroje hodnocení

- rozhovor
- řízený rozhovor
- práce s textem
- pokus
- pozorování
- práce s chybou
- dotazníky
- hodnotící listy
- portfolio
- otázka „CO a PROČ“
- interaktivní deník
- volné psaní
- anketa

Metody hodnocení

ústní zkoušení
písemné zkoušení
písemná práce
didaktický test
pohybové zkoušení
skupinová práce
projekty
referáty
seminární práce
I.S.E.R:T.

Formy hodnocení

- *jednoduché hodnocení*
  úsměv, kývnutí
  gesto
  jednoduché slovní hodnocení
  kratší slovní hodnocení
- *podle výkonosti a chování*
  lokace
  signy
- *oceňování výkonů*
  výstavka prací
  pověřování náročným úkolem
- *kvantitativní hodnocení*
  známka podle klasifikačních stupňů
  výčet chyb
  počet bodů
  procenta
- *grafické hodnocení*
  diagramy
  škály
- *slovní hodnocení*
  slovní analýza výkonů
  ocenění práce
  zhodnocení projektu
  vyvolání jiného žáka
  odměna žákovi
  tabule cti
  zastoupení učitele
  vyhlášení vítězů

učitel je povinen vést soustavnou evidenci hodnocení žáka. Výsledky sdělovat bez prodlení prostřednictvím žákovské knížky.

Pravidla pro hodnocení

- ústní zkoušení minimálně 2x za pololetí, *hodnoceno známkou*, známku oznamuje učitel okamžitě
- didaktický test po ukončení tématu , *hodnoceno známkou*, případně bodovou stupnicí, body převedeny na známky. Výsledek učitel oznamuje nejpozději do 14 dnů
- písemná práce 4x za rok, termín učitel prokonzultuje dopředu s třídním učitele, aby se nekryly terminy dalších prací, včas oznámí žákům, *hodnoceno známkou*
- laboratorní práce 5x za rok, není-li stanovano jinak podle ŠVP, *hodnoceno známkou*
- průběžně během vyučovací hodiny, slovně, k hodnocení používat razítka, body, malé známky, vždy podle předem nastavených pravidel, např za 5 razítek 1 do žákovské knížky, body apod. se převádějí na známky podle předem stanovených pravidel
- projekty po zpracování a prezentaci - *znákmou*
- referáty po zpracování a prezentaci - *známkou*
- seminární práce po zpracování a prezentaci - *známkou*
- domácí úkoly po odevzdání v termínu 1x za týden, případně průběžně -*výčet chyb*
- sebehodnocení vždy na konci vyučovací hodiny
- portfolia 4x za rok

Kritéria pro klasifikaci ve vzdělávacích oborech

z § 14 vyhlášky o základním vzdělávání
Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:
jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné.
Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu.
Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Prospěch žáka v jednotlivých vzdělávacích oborech je klasifikován těmito stupni:
1 - výborný
2 - chvalitebný
3 - dobrý
4 – dostatečný
5 - nedostatečný

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při

práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, ale zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často je nedovede zpracovat. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu nebo pomoc ostatních.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném

projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Nedovede pracovat s informacemi, a to i při jejich vyhledávání. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu.

Hodnotící škála

Hodnotící stupnice – orientační hodnoty:				**známka**
+ + + + + -	100-90 %	prakticky bezchybný stav	vynikající, příkladný výborný	**1**
+ + + + - -	89-70 %	převládají pozitivní zjištění, dílčí chyby	nadprůměrný, chvalitebný	**2**
+ + + - - -	69-40 %	pozitivní a negativní v rovnováze	průměrný, dobrý	**3**
+ + - - - -	39-15 %	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	**4**
- - - - - -	pod 15 %	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	**5**

Čísla 1 – 5 znamenají (nejde o klasifikační stupnici) počet přidělovaných bodů

1	**2**	**3**	**4**	**5**
chybějící	malý	průměrný	značný	nadprůměrný
špatný	méně dobrý	dobrý	velmi dobrý	vynikající

Přiřazování bodů (razítek, smajlíků) k indikátotům kvality

	Indikátor kvality 1	Indikátor kvality 3	Indikátor kvality 5
Přiřazené body	**5**	**3**	**1**

Sebehodnocení

Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení

Portfolium

- umožňuje propojit výuku a učení s hodnocením
- soubor dokladů o žákově učení
- slouží jako pomůcka pro hodnocení
- přispívá k odpovědnosti žáka za vlastní práci

portfolium žáka musí obsahovat sebohodnocení:

- „Takto se vidím já“
- plán práce – plnění očekávaných výstupů u každého – ke každému vzdělávacímu oboru na 1/4, 2/4, 3/4, 4/4 školního roku
- hodnocení klíčových kompetencí za školní rok

Pravidla pro práci s portfoliem

žák:

- třídí samostaně své práce podle vzdělávacích oborů
- hodnotí průběžně výsledky své práce
- prezentuje a obhajuje celoroční práci

učitel:

- stanoví čas, kdy se budou žáci portfoliu věnovat
- předkládá portfolio rodičům
- doporučuje, co si mají žáci do portfolia zařadit

Takto se vidím já!

Jméno:..... Datum.....

Co mě nejvíce baví ve škole.....
Když potřebuju, požádám o pomoc.....
Dávám si záležet na svoji práci.....
Mám pořádek ve svých věcech ve škole.....
Chci se učit a naučit.....
Zajímám se o .....
Nebojím se chyb a neúspěchu.Vím, že se tím učím.....
Naslouchám druhým.....
Nikoho neponižuji nadávkami a výsměchem.....
Dovedu spolupracovat s druhými.....
Jak a v čem se chci zlepšit.....
Můj návrh na 1.pololetí ve třídě.....

Cesta za poznáním 1.čvrtletí (období od 1.9-15.11.) Jméno:

	žák			učitel		
	☺	•	☹	☺	•	☹
Komu ve třídě jsem v poslední době pomohl, koho potěšil?						
Kdo ze třídy mi v poslední době pomohl a v čem.						

Cesta za poznáním Jméno:

Cesta za poznáním - klíčové kompetence	žák			učitel		
	☺	•	☹	☺	•	☹
Kompetence k učení						
Učím se vyhledávat informace						
Soustředím se na učení						
Plánuji své učení						
Kompetence pracovní						
Při práci dodržuji dohodnutá pravidla						
Práci zodpovědně dokončím						
Při práci neohrožuji sebe ani druhé						
Kompetence komunikativní						
Naslouchám druhým						
Zapojuji se do diskuze						
Dbám na svůj písemný i ústní projev						
Kompetence občanská						
Dokážu se rozhodnout a jsem za své rozhodnutí zodpovědný						
Plním povinnosti						
Vážím si druhých a pomáhám jim						
Kompetence k řešení problémů						

Hledám různá řešení problému						
Vyhledávám informace k řešení						
Snažím se práci dokončit a obhájit						
Kompetence sociální a personální						
Spolupracuji ve dvojici a skupině						
Při práci jsem aktivní						
Jsem ohleduplný						